

Approbat în
Senat
15.12.2010.

RAPORTUL ANUAL AL COMISIEI DE ETICĂ UNIVERSITARĂ

prezentat în Ședința Senatului din 15 decembrie 2010

Promovarea și afirmarea culturii etice universitare, implementarea normelor Codului eticii universitare a devenit o constantă în ceea ce privește activitatea Senatului universitar, a rectorului universității și a Comisiei de etică, adevăr confirmat și prin implicarea de s-a dat dovadă în anul academic 2010.

Si în acest an universitar, Comisia de etică și-a manifestat preocuparea pentru probleme de larg interes, atât teoretic, dar și de aplicare pragmatică a normelor Codului eticii la realitățile din domeniu. A rămas în atenția Comisiei și în acest an problematica confluenței eticii academice cu normele răspunderii juridice disciplinare, materiale sau administrative.

Datorită acestor preocupări, s-a putut constata că aspectele eticii universitare au fost în mod constant abordate în ședințele de catedră, în ședințele consiliilor facultăților și ale Senatului, cât și în întrunirile organizațiilor studențești. Astfel, în conformitate cu obiectivele stabilite prin Codul de Etică Universitară, pe parcursul anului 2010, Comisia a urmărit să asigure responsabilitatea morală a cadrelor didactice, a personalului nedidactic, a studenților și a tuturor celor care se află în relații directe și indirecte cu universitatea, precum și să contribuie la creșterea calității serviciilor educaționale și de cercetare oferite studenților și masteranzilor.

În acest sens este de amintit faptul că, însușindu-și hotărârea Senatului, membrii Comisiei de etică au avut întâlniri cu corpul profesoral și cu studenții în cadrul ședințelor de catedră și al adunărilor de studenți, în vederea popularizării prevederilor Codului etic și preluării unor eventuale propuneri.

De asemenea, în cadrul ședințelor de lucru membrii Comisiei de etică au prezentat informații referitoare la modul în care sunt duse la îndeplinire normele codului eticii în cadrul facultăților, direcțiilor și serviciilor, făcând propuneri pentru o mai bună cunoaștere și implementare a acestora pentru îmbunătățirea climatului etico-moral în fiecare din structurile menționate, urmărindu-se direcționarea

reglementării spre a fi circumscrise cu claritate competențele diferitelor structuri universitare.

Pentru o cunoaștere cât mai corectă a aspectelor care privesc viața complexă a comunității academice, Comisia de Etică Universitară a solicitat cadrelor didactice și personalului didactic auxiliar să aducă la cunoștința comisiei actele care ar putea aduce prejudicii principiilor consacrate prin Carta universității și regulamentele interne.

Prin intermediul șefilor de catedră și secretariatelor facultăților, care înregistrează activitatea de evaluare și notare a studenților, s-a urmărit evitarea practicilor de nepotism, favoritism, aplicarea unor standarde duble de evaluare sau apariția unor cazuri de persecuție sau răzbunare. Deschisă total în preluarea sesizărilor care ar putea surprinde asemenea situații, Comisia de Etică nu a înregistrat pe parcursul anului asemenea reclamații în acest sens și nu a constatat abateri care să presupună cercetarea și anchetarea unor cazuri care ar fi putut decurge din încălcarea normelor de etică profesională.

În cursul anului 2010, Comisia de etică a fost solicitată să avizeze *Normele etice privind Învățământul la Distanță*. În cadrul ședinței de avizare, la care a participat și dl. Levente Dimen, directorul Departamentului pentru Învățământul la Distanță, au fost dezbătute o serie de probleme ce țin de reglementarea conduitei cadrelor didactice și a studenților, iar proiectul acestor norme a fost înaintat spre aprobare Senatului, după ce o fost operate câteva modificări în *Norme*.

În anul de referință, cu o singură excepție, nu au fost sesizate încălcări ale eticii universitare, ceea ce demonstrează o certificare a climatului deontologic optimizat, comparativ cu perioadele anterioare. Putem afirma că, în anul de referință, în universitatea noastră, normele codului eticii universitare au fost respectate cu strictețe de marea majoritate a cadrelor didactice, a personalului administrativ și a studenților, aceasta și datorită faptului că, urmare unor evenimente de anul trecut, s-au dispus și luat măsuri energice pentru reprelucrarea imperativelor de etica academică cu întregul personal.

Totuși, Comisia a fost confruntată acest an și cu un caz neplăcut, este adevărat, izolat, de acuzație de plagiat.

Pe data de 23 aprilie 2010, în nr. 521 al revistei „Observator cultural” și pe pagina de internet a revistei, a apărut articolul „Sinteza, ca plagiat: cazul Laura Stanciu”, semnat de decanul Facultății de Istorie și Filozofie de la Universitatea

„Babeş-Bolyai” din Cluj, dl. Ovidiu Ghitta.

În articolul citat, dna conf. univ. dr. Laura Stanciu este acuzată de faptul că în cartea ei, „Iluminismul central european: Școala Ardeleană”, a preluat fragmente din lucrări ale mai mulți autori, printre care se numără și semnatarul articolului, fără ghilime și fără a preciza că este vorba de citate din alți autori. Sunt exemplificate un număr de 10 astfel de preluări *ad literam*, fără ghilimele din alți autori.

Dl. decan Ghitta revine cu acuzația de plagiat și în nr. 523 din 7 Mai 2010 al aceleiași reviste, după publicarea unui drept la replică al dnei conf. Laura Stanciu, în care sunt adăugate alte 7 exemple de preluări fără ghilimele din alți autori.

Considerând că activitatea științifică, de cercetare, nu poate fi desfășurată fără raportare la lucrări, studii și analize făcute de alți autori, Comisia a solicitat și opinia unor specialiști în domeniu, pentru a se pronunța dacă în pasajele înscrinate autoarea a adus și o contribuție proprie sau este vorba de o simplă reproducere a studiilor făcute de alți autori. În acest sens, pentru a păstra și obiectivitatea analizei, au fost consultați profesorii dr. Ernst Christoph Suttner din Viena-Austria și dr. Keith Hitchins de la Universitatea Urbana-Champaign din Illinois-S.U.A.

De asemenea, audiată de către Comisia de Etică, dna conf. dr. Laura Stanciu și-a prezentat poziția față de acuzația de plagiat ce i s-a adus, aducând în discuție valoarea cărții și a rezultatelor cercetării sale și invocând faptul că a făcut la subsol trimiterile necesare la sursele folosite, chiar dacă nu a folosit întotdeauna ghilimelele în text.

Comisia de etică a avut a răspunde, în primul rând, la întrebarea dacă citatele aduse în discuție constituie un plagiat și în al doilea rând dacă ele califică întreaga lucrare sau doar o parte minoră a ei.

În articolele sale, dl. decan Ovidiu Ghitta compară pasaje din lucrările proprii și ale altor autori cu fragmente din cartea publicată de dna conf. univ. dr. Laura Stanciu, *Iluminismul central european: Școala Ardeleană*. Aceste comparații au arătat asemănări clare între pasajele din lucrările autorilor nominalizați de dl. Ghitta și fragmentele extrase din cartea dnei Stanciu. Prin urmare, la prima întrebare, concluzia potrivit căreia aceste fragmente au fost preluate fără menționarea corespunzătoare a sursei a fost imposibil de evitat, așa cum se arăta de altfel și în răspunsul dlui prof. Keith Hitchins.

La a doua întrebare, având la bază concluziile celor două personalități consultate, Comisia ajunge la concluzia că acuzația de plagiat nu poate fi extinsă la

întreaga lucrare a dnei conf. dr. Laura Stanciu, *Iluminismul central european: Școala Ardeleană*, metoda folosită în citatele menționate nefiind caracteristice pentru toată lucrarea. Aceasta are o valoare intrinsecă ce nu este infirmată și influențată de pasajele incriminate. Așa cum remarcă prof. Hitchins, „este o lucrare de mare valoare pentru analiza locului ocupat de Școala Ardeleană în Iluminismul Europei Centrale. Considerațiile sale asupra mișcărilor intelectuale și asupra contribuțiilor individuale mă conving că autoarea a parcurs cu atenție lucrările Școlii Ardelene și literatura de specialitate”. Prof. Hitchins mai sublinează faptul că la prima lecturare a manuscrisului cărții nici nu a observat preluările din opera sa, arătând că o parte din ideile preluate fără ghilimele de dna Stanciu sunt acum împărtășite de mai mulți cercetători. La rândul său, prof. Suttner remarcă la rândul său valoarea de necontestat a lucrării și a aportului adus de aceasta în domeniul cercetat.

Cu privire la profilul profesional al dnei conf. dr. Laura Stanciu, pentru a stabili dacă este vorba despre un accident în activitatea sa de cercetare sau despre o practică curentă, Comisia a reținut caracterizarea foarte bună făcută de prof. Hitchins.

În consecință, Comisia a apreciat că dna conf. dr. Laura Stanciu a preluat în cartea sa, *Iluminismul central european: Școala Ardeleană*, anumite pasaje din alți autori fără a preciza sursa și faptul că nu este vorba despre opinii sau constatări proprii. Deși condamnabilă, acțiunea dnei Stanciu este circumstanțiată de faptul că acuzația de plagiat nu poate fi extinsă la întreaga lucrare și că este vorba despre un specialist apreciat atât în țară, cât și în străinătate. Ea poate fi explicată, așa cum arată și prof. Hitchins, prin aceea că neglijența este cauza acestei situații nefericite, preluarea nefiind realizată cu rea intenție, ci a fost mai degrabă rezultatul unei neglijențe clare în utilizarea notițelor luate din diverse lucrări parcurse și în citarea corespunzătoare a surselor.

Propunerea înaintată de către Comisie, Senatului Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, era de sancționarea dnei conf. dr. Laura Stanciu, potrivit dispozițiilor art. 116 lit. d din Legea 128 din 12 iulie 1997 privind Statutul personalului didactic, cu suspendarea pe o perioadă de un an a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții didactice superioare.

În urma evaluărilor făcute, pentru păstrarea unui climat adecvat de etică universitară, membrii comisiei de etică estimează că o atenție mărită trebuie

acordată în continuare următoarelor aspecte:

- relaționarea între factorii de decizie și structurile organizaționale și funcționale din cadrul Universității;
- relaționarea între cadrul didactic și student;
- modulul de delegare a activităților de predare-învățare statuate în normele didactice ale titularilor de disciplină către asistenți sau preparatori;
- respectarea numărului de ore de predare-învățare cu studenții și masteranzii și prezenței la ore;
- calitatea unor cursuri sau a altor materiale didactice.

Pentru îmbunătățirea climatului etic în cadrul Universității noastre, Comisia de etică academică propune următoarele măsuri și acțiuni spre a fi aprobate de către Senat:

1. Raportul prezentat cu observațiile și propunerile adoptate de Senat să fie prelucrat în toate facultățile, departamentele și serviciile universității.
Termen: 20 februarie 2011.
Răspund: Decanii, Șefii de Departamente și Servicii

2. Monitorizarea sistematică a modului în care se realizează procesul didactic prin prezența la cursuri, calitatea cursurilor și seminariilor, mijloacele prin care cursurile și seminariile pot fi mai atractive pentru studenți.
Termen: permanent.
Răspund: Decanii, Secretarii științifici ai Facultăților și Șefii de Catedră.

3. Creșterea exigenței în avizarea tipăririi cursurilor universitare.
Termen: permanent.
Răspund: Secretarii științifici ai Facultăților și Șefii de Catedră.

4. Analiza în ședințele de catedră și în ședințele Consiliilor Facultăților a modului în care sunt respectate normele morale academice și adoptarea măsurilor specifice pentru revigorarea culturii etice.
Termen: permanent.
Răspund: Decanii și Șefii de Catedră.

5. Organizarea întâlnirilor periodice, de cel puțin o dată pe semestru, ale

cadrelor didactice și studenților cu membri ai Comisiei de Etică, având ca obiectiv cunoașterea și aplicarea normelor eticii universitare.

Termen: permanent.

Răspund: Decanii și Președintele Comisiei de Etică.

6. Mediatizarea datelor de contact ale Secretarului Comisiei de etică, pentru primirea și consemnarea plângerilor și reclamațiilor privind eventualele încălcări ale normelor de etică universitară

Termen: martie 2011

Răspund: Secretarul Comisiei de etică

Președintele Comisiei de Etică

Prof. univ. dr. Mircea Criste